

Translation / Traduction

Vardit Lightstone

Selections from Elhonen Hanson's *Trader Ed, and Other Stories*, "Lobo the Wolf" and "Lobo's Encounter with a Human"

אלחנן הענסאן
טריידער עד

אין אנדערע דערציילונגען פון קאנאדעס
ווייטן צפון און פון דער אלטער היים

פארלאנג "דאס יידישע וואָרט", וויניפעג, קאנאדע

1957

TRADER ED

**and other stories
of the Canadian North
and the Old Country**

by

E. HANSON

1 9 5 7

Translator's Introduction

The following translation is of two Yiddish stories, “Lobo the Wolf” and “Lobo’s Encounter with a Human,” the first two parts of a six-story cycle centred on the character Lobo, who is indeed a wolf. The original stories can be found in Elhonen Hanson’s (1888–1956) short story collection, *Treyder Ed un andere dertseylungen fun kanades vaytn isofn un fun der alter heyim* (*Trader Ed, and Other Stories of the Canadian North and the Old Country*), published by Dos yiddishe vort farlag in Winnipeg, Manitoba, in 1957. The book is a posthumous collection of works Hanson originally published in Yiddish newspapers during his lifetime, including in *Dos yiddishe vort* (Winnipeg), *Kanader odler* (Montreal), *Forverts* (New York), and *Di tsukunft* (New York), which in 1945, paid Hanson fifty dollars to publish his most famous story, “Trader Ed,” the same story that gives its name to the title of his book.¹ These translations came from my year as a Translation Fellow at the Yiddish Book Center, during which I began a project of translating all the Canadian stories in Hanson’s collection. I plan to continue this project and publish these translations along with a scholarly introduction in the future.

Elhonen Hanson is an interesting personality in Canadian Jewish history and North American Jewish history generally. Born in 1889 in Chernihiv, Ukraine, then part of the Pale of Settlement in the Russian Empire, he moved to western Canada, likely Alberta, with some siblings in 1906. Hanson and his relatives claimed homesteads, and while attempting to develop a farm, he also worked building the Canadian Pacific Railway (CPR), a position he eventually lost after organizing a failed strike. After several catastrophes, maintaining the homestead became too difficult and he abandoned the venture to settle in Edmonton, Alberta. At some point, Hanson worked as a fur trader, a business he eventually passed on to his nephew. Hanson also worked as a lumber merchant and grocer. After settling in Edmonton, he helped establish several Jewish institutions, including the I.L. Peretz School, which his children attended, and local branches of the Zionist organization Poalei Zion and the socialist Arbeter Ring.² Hanson and his nephew’s involvement with the fur trade played a role in introducing modern trade and Western economic systems to Indigenous peoples.³ Through his work on the CPR, homesteading, and eventual settlement in Edmonton, Hanson participated in Canadian colonial projects, while simultaneously challenging the Canadian national ideal through his Jewishness.⁴ Similarly, his short stories engage with and helped circulate Western, colonial themes in Yiddish while also creating distinctly Jewish Canadian stories.

All the stories in *Trader Ed* are based on Hanson’s and his relatives’ lived experiences. The book is divided into four sections. The first two, which comprise more than half of the material, are about Jewish traders and homesteaders in northern Canada, mostly in Alberta and Saskatchewan. The third and fourth sections are about Jewish

life in the Pale of Settlement. Hanson's writings about life in Canada, especially his fur trading stories, which fit neatly into the adventure genre, captured the imagination of his readers and make him stand out as an author. *Trader Ed* is an important piece of Yiddish and Canadian cultural and literary history. His semi-autobiographical Canadian stories provide insight into the experiences of those Jewish migrants who actively participated in the colonization of the Americas, building European-style settlements and engaging with Indigenous peoples. The multiple publications of Hanson's work demonstrates that his writings captured his audience's imagination, reflecting and influencing ideas of Jewish lives on the frontiers of North America.

The translations below from the Lobo story cycle reveal some of the themes that make Hanson's writing so compelling. Early on, one is struck by the extremely local but simultaneously international character of the stories. Hanson makes clear Canadian references by setting both stories in the Barren Lands (located in present-day Nunavut and Northwest Territories) and depicting caribou, which he identifies as "an American deer." He names his main character Lobo, which likely comes from the Spanish word for wolf, suggesting encounters with Spanish-speaking immigrants in Canada and the multicultural character of the frontier.⁵ Alongside these local elements, the stories also have an international flavour. The cycle is strongly reminiscent of Jack London's American novels (partially set in Canada), *Call of the Wild* (1903) and *White Fang* (1906), books in the then-popular dog stories genre.⁶ Indeed, *Call of the Wild* was popular enough to be translated into Yiddish by M. Olgin in 1919, and Hanson may have read it in either Yiddish or English.⁷ At the same time, Hanson wrote in Yiddish, an international language with the majority of its readership outside of Canada, participating in this global literary world.

In these stories, Hanson makes use of the themes of wild nature and empty or uninhabited land, which were so important for European colonial projects. The violent aspect characteristic of Western representations of American nature is particularly pronounced in these stories. Hanson also turns the Canadian landscape into a masculine space: both his animal protagonist Lobo and his human character Trader Ed are male. These themes, along with that of the solitary white man struggling against nature, which begins in the second story of the cycle, are typical elements of colonial literature about North America. To be sure, the appearance of these stories in Yiddish was anything but typical.

Recognising, reading, and engaging with Hanson's stories opens up an under-explored chapter in Jewish history in Canada. Actively reading and analyzing these stories is also an important step in addressing some of the ways Jews engaged in colonial practices, such as erasing Indigenous sovereignty, and in moving toward reconciliation with the Indigenous peoples who were, and are, affected by them.

Acknowledgements

I would like to thank the Translation Fellowship team at the Yiddish Book Center, my mentor Katherine Silver, and all my workshop leaders in this program for their support and insights. I would also like to thank Paul Gareau (Michif/Métis man and scholar) who challenged and assisted me in thinking of productive ways to address the settler-colonial aspects of *Trader Ed, and Other Stories of the Canadian North and the Old Country*.

דער וואָלף לאַבאָ

לאַבאָ דער וואָלף איז א וועטעראן אין די בארען-לענד, ווילדערניש פון ווייטן צפון. די צעפאסעוועטע אויערן און טיפע קארבן אויף זיין געזיכט, זיינען עדות פון פיל טויטלעכע קאמפן וואָס ער האָט דורכגעמאכט. אורזאכן פאר מלחמות זיינען דאָ איבערגענוג אין ווילדן צפון, איבערהויפט פאר אזא איינעם ווי לאַבאָ, מיט זיין גוואלדיקער קאמף-לוסטיקייט.

איז א וועלפישער געזעלשאפט מוז מען קעמפן פאר אלץ. ניט זעלטן ביז אין טויט אריין. אָפּט ניט מער ווי פאר א הויילן בייזן, אָבער עס פאסירט, אז דער הויילער בייז איז אויך א קרן אויף אָפּצונארן א נאָנדיקן, ליידיקן מאָגן. עס זיינען בכלל דאָ א סך חיהשע שונאים, גרעסערע און שטארקערע פאר אים, פון זעלבע מען דארף זיך היטן דאָס פעקל ביינער. דאָס רוב קאמפן זיינען אָבער מייסטנס צווישן דעם אייגענעם מוז און הויפטזאכלעך פאר דער "זי" אין פּאַרונג־פּעריאָד.

אין זיין טשאטע האָט לאַבאָ קיינמאָל ניט אָפּגעטראָטן די "זי" צו עמיצן אנדערש, און ניט איין מאל האָט ער שיר ניט מיט זיין לעבן באצאלט פאר דעם, אָבער איבער אלעם איז געווען דער קאמף פאר פירערשאפט. שטענדיק האָט ער געזוכט צו זיין דער לידער, דער הערשער איבער דער טשאטע. דאָס איז גארניט אזא גרינגער ענין אין א וועלט פון ציין און נעגל, קוים האָט ער זיך אָנגעשלאָסן אין א טשאטע, איז באַלד א קאמף אויסגע-בראַכן אויף לעבן און טויט צווישן אים און דער פּריערדיקן לידער.

געוויינלעך פלעגט לאַבאָ ארויס דער זיגער, זיין ווילדקייט און בלוט-דורשטיקייט געדאָפלט מיט זיין פלינקער גבורה איז אים שטענדיק בייגע-שטאנען. זעלבסטפארשטענדלעך אז פון אזא מלחמה איז ער ניט ארויס אינ-גאנצן ריין. טעג און וואָכן האָט ער געדארפט לעקן זיינע ווונדן, ביז זיי האָבן זיך פארהיילט.

א געשמאקער ביסן פאר לאַבאָן אין די בארען-לענד איז דער קאריבו (אן אמעריקאנער הירש). אז זיי, די הירשן, לאָזן זיך אין וועג אריין צו זוכן נייע טעריטאָריעס, וואנדערן זיי אין אומגעהייערע סטאדעס, וועלכע גרייכן צומאָל אין די שווערע טויזנטער. זיי שניידן דורך די בארען-לענד, און דאן איז געווען לאַבאָס יום-טוב, קיין שפייז האָט אים דאן ניט געפעלט.

דער קאריבו איז ניט א גרויסער הירש, אויך ניט קיין חיה וואָס שטעלט זיך קעגן. אָבער לאַבאָ פלעגט דאָך געפינען פאר נויטיק צו אָרגאניזירן זיין טשאטע צו אטאקירן די סטאדע. די דערפארונג האָט אים געלערנט, אז אין פנים פון געפאר ווערט דער מילדער, ציטערדיקער קאריבו פאָרט א געפער-לעכער קעגנער. ניט איינמאָל האָט לאַבאָ געפילט דעם טעם פון די צעצווייגטע הערנער אויף זיינע אָפּגעצערטע זייטן. ווען געצווונגען, פארגעסט דער קאריבו אין געפאר און מורא און קעמפט פאָרט ווי א העלד.

די טשאטע אטאקירט געוויינלעך די סטאדע הירשן פון אלע זייטן, און לאבאָ באַפאלט דעם לעצטן פון זיי ביז ער זונדערט אים אָפּ פון דער סטאדע. אין דעם מאָמענט ווערט ער אַרומגערינגלט פון די אנדערע וועלעך און ווערט אַפגעשניטן פון דער סטאדע, וואָס גייט זיך איר וועג. די טייוואָאָלים מיט ברענענדיקע אויגן און שטאַלענע ציין, באַפאלן אים ממש מיט א ווילדער רציחה, רייסן פון אים שטיקער, איבערהויפט זוכן זיי צו איבעררייסן די פיס-מוסקולן, כדי זייער קרבן זאָל ניט קאַנען אַנטלויפן. דער קאריבו ראַנגלט זיך, זוכנדיק אינסטיקטיוו א סטראַטעגישן פונקט צו שיצן זיך פון הינטן. א פעלי, א בוים . . . אָבער וואָס נוצט עס ? ער שטייט מיט די פאַדערשטע פיס איינגעראַכן אינם שניי, דעם קאַפּ נידעריק איינגעבויגן מיט די הערנער פאַרויס. דער קאמף צעפלאַקערט זיך. דער קאריבו בלוטיקט פון פיל ווונדן. ער ווערט אויסגעמאַטערט, באוועגט זיך שוין מער ניט מיט אזא פלינקייט לאבאָ נוצט אויס א פאסיקן מאָמענט, גיט א שפרונג מיט א ווילדן געבריל אויפן אויסגעמאַטערטן הירש, פארוינקט זיינע גלימערדיקע ציין אינם האַלדז און ווארפט אים אנידער אויפן שניי. דער הירש ווארפט זיך און צאפלט זיך א הילפלאָזער, אָבער לאבאָס שארפע ציין זינקען אלץ טיפער. א שטראָם זודיק בלוט ווי פון א פאַנטאַן שפּריצט ארויס פארדעקנדיק דעם ווייסן שניי מיט ראָד בלוט. דעם גאַנגל איבערגעריסן, טרינקט לאבאָ דורשטיק דאָס קאַכיקע בלוט. דאָס ווארפן זיך גייט איבער אין א צאפּלען און אין א צוקן. דעם הירש מילרע מיט שרעק אָנגעפילטע אויגן ווערן פארגלעזט, און נאָד איידער דער לעבנספונקט איז נאָד אויסגעלאָשן, איז שוין די גאַנצע טשאטע אויף אים, רייסנדיק פון אים שטיקער.

געצייילטע מינוטן שפעטער, לאבאָ מיט זיין טשאטע באַלעקן זיך די פארבלוטיקטע מיילער. געבליבן איז נאָר דאָס ביסל שריים פון דעם, וואָס איז ערשט געווען א שיינע גראַציעזע באַשעפעניש, א קאריבו. נאָר די צעצווייגטע הערנער מיט די קלויען און א היפל ציינער פארבלייבן. דאָס איז דער גרוי-זאַמער אורנגעזעץ פונם קאמף פארן "דאָ זיין". . .

טיפער ווינטער. ניטאָ מער קיין קאריבו, און ס'וועט ניט זיין פאר א לאַנגער צייט. לאבאָ פילט הונגער אַנגסטן. מיט די אמאָליקע געשמאַקע, פעטע סעודות קאָן מען דאָך ניט זאט זיין. ער זוכט, ער נישטערט, אָבער די באַרען-לענר אין זייער קארג (דערפאר רופט מען עס דאָך באַרען-לענר). לאבאָ איז ניט קיין איבערקלייבער, עס איז גוט וואָס עס מאכט זיך, זאָל עס זיין אפילו א רעביט. אָבער אויך דאָס איז א גרויסע זעלטנהייט אין די מקומות און דער מאָגן איז א שרעקלעכער מאָנער, גיט ממש קיין רו ניט. ער טרייבט, ער יאָגט אומברחמנותדיק.

די טשאטע איז זיך שוין לאנג צעפאלן. אז קיין רויב איז ניטאָ, האָט מען זיך שטיקערעגריסן איינער פונם צווייטן. איז איינער פון זיי געפאלן איז אים שוין פארשפאַרט געווען אויפצושטיין. אין אן אויגנבליק איז פון אים קיין זכר ניט פארבליבן, וויל וועלעך זיינען קאַניבאלן. די פארבליבענע זיינען זיך צעלאָפן צו זוכן זייער חיונה. יעדערער פאר זיך.

לאבאָ ליגט א מידע, אויסגעמאַטערט, אויסגעוונגערט אין זיין גאַרע. דרויסן איז אן איבערקערעניש. שוין דער צווייטער מעתלעך ווי א בליזארד בושעוועט איבער די ווילדע ברייטקייטן פון באַרען-לענר. שווער צו אונטער-שיידן פון טאָג ביז נאַכט. דער ווינט וואָיעט און דרייט זיך אין א שדיס-טאַנץ, יאָגנדיק מיט זיך געדיכטע וואָלקנס שניי, אָנפילנדיק די לופט ווי מיט שארפע נאָדלען. דער פראַסט שטאַרקט זיך, דעם אַטעם ניט אַפצוכאַפן.

אין דער נאָרע איז גאנץ באקוועם. טרוקענער מאָד און גראַז אָנגעבעט, פאר-
שטעלט פונם דורכדרינגענדיקן ווינט. ליגט לאַבאָ צוזאמענגעדרייט אין א
בייגל, די פיס מיט דער מאָרדע צוזאמען, איבערגעדעקט מיטן פוטערדיקן
ווארעמען עק. ער כאפט א דרעמל, אָבער ניט אויף לאנג. דער הונגער נאָגט
ווי א מהנה ראצן וואַלטן זיין אינגעווייד געקייט און געריסן. און וואָס איז
דער חידוש ? טעג און נעכט, נאָך פאר דער זאווערוכע האָט ער זיך ארומ-
געיאָגט, פונם בייזן הונגער געטריבן.

ער שפרינגט אויף מיט א פארשטיקט יאָמערלעך וואָיען. ווידער די
זעלבע יסורימדיקע קאָנוולסן . . . די צייט ציט זיך אומענדלעך. ווען וועט
שוין דער שטורעם נאָכלאָזן ? ענדלעך האָט אָנגעהויבן ווערן שטילער און
דאָס פארטויבנדיקע וואָיען און פייפן פונם ווינט האָט זיך ביסלעכווייז
אינגעשטילט.

ס'איז נאכט אין בארען־לענד. דער הימל איז בלו־שוואַרץ, באזיט
מיט מיליאַרדן פינקלדיקע שטערן. דער פראַסט ברענט ווי א העלישער
פיער. די גרעניצלעזע וויסמע ליגט פארוונקען אונטער א טיפן שניי־צודעק,
צוריקוואַרפנדיק דעם אָפשיין פון די פינקלדיקע שטערן.

לאַבאָ איז פון דער נאָרע ארויסגעקומען. די זייטן איינגעפאלן, דין
ווי א ברעטל, און די אויגן צעפלאקערט פיבעריש מיט אן אומהיימלעך פיערל.
אויף א נאקעטן פעלזן־שפיץ, דעם קאָפּ צום אויסגעשטערנטן הימל פאָריסן,
איז ער זיך פארגאנגען, שאלנדיק אין א וואָיען.

“Lobo the Wolf”

Lobo the wolf is a veteran of the Barren Lands, wilderness of the Far North. The tears in his ears and deep slashes across his face are proof of many deadly battles. There are plenty of reasons for combat in the wild North, most of all for a creature with a strong bloodlust like Lobo's.

In a lupine society everything is a fight. Not infrequently until death, often for no more than a hollow bone. But it just so happens that a hollow bone is an investment, something to trick a gnawing, empty belly. In the animal kingdom there are a lot of enemies, bigger and stronger, from which bones must be kept hidden. Most combats, though, are between members of the same species and particularly over a female in heat. Lobo has never surrendered the female to another in his pack. More than once, he has nearly paid with his life.

The combat for leadership is the most important of all. He was always seeking to be the leader of the pack. It is not an easy matter in this world of tooth and claw. Scarcely had he joined a pack, then immediately a life and death fight broke out between him and the previous leader.

Usually, Lobo would come out the conqueror, his savagery and bloodthirstiness, multiplied by his nimble strength, always stood by him. He couldn't come out of such a battle completely clean, obviously. For days and even weeks afterward he would need to lick his wounds until they healed.

The caribou (an American deer) is a tasty meal for Lobo in the Barren Lands. When they, the deer, head out on their way to search for new territories, they wander in enormous herds which at times number into the tens of thousands. They cut through the Barren Lands, and then it's Lobo's holiday, no food looked so good.

The caribou is not a large deer and not an animal that offers much resistance. Yet, Lobo found it necessary to organize his pack to attack the herd. Experience taught him that in the face of danger the mild, skittish caribou turn into a dangerous adversary. More than once, Lobo got a taste of their branched antlers in his gaunt sides. When forced, the caribou forget danger and fight like heroes.

The pack generally attacks the herd of deer from all sides, and Lobo attacks the last of them until he separates him from the herd. At that moment, the caribou is surrounded by the other wolves and becomes cut off from the herd, which continues on its way. The devils with burning eyes and steely teeth attack the caribou with a truly wild ferocity, tearing him to pieces, especially trying to cut the leg muscles, so that their victim can't run away. The caribou struggles, instinctively looking for a

strategic point to protect himself from the rear, a boulder, a tree... But what use is it? He stands with his front feet planted in the snow, his head bent low with antlers forward. The battle flares up. The caribou is bloody from many wounds. He is exhausted, no longer moving with such dexterity. Lobo takes advantage of a good moment, suddenly springing on the exhausted stag with a wild roar, he sinks his gleaming teeth into his neck and throws him down into the snow. The stag writhes and squirms, helpless, but Lobo's sharp teeth sink even deeper. A stream of steaming hot blood sprays out as if from a fountain, painting the snow rose-red. The throat torn apart, Lobo thirstily drinks the boiling blood. The stag's shaking passes with a shudder and a twitch. The gentle, fear filled eyes become glazed over, and yet, even before the spark of life is completely snuffed out, the entire pack is on him, tearing him to pieces.

A handful of minutes later, Lobo and his pack lick their bloodied mouths. Only a few remnants are left of what was at first a beautiful, graceful creature, a caribou. Only the branching antlers with the hooves and a collection of teeth remain. That is the cruel primal law of the battle to exist here.

Deep winter. There aren't any more caribou, and there haven't been for a long time. Lobo feels the agony of hunger. The tasty, juicy feasts of the past aren't filling now. He searches, rummages around, but the Barren Lands are very stingy (that's why they're called the Barren Lands). Lobo isn't fussy, good food is what you make it, it could be just a rabbit. But even that is extremely rare in these places and his stomach is a terrible complainer. It allows no true rest. It drives, impels, it pesters mercilessly. His pack fell apart long ago. Since there was no prey, they attacked each other. When one of them fell he was saved from ever standing up again. In a blink, no trace remained, because wolves are cannibals. The survivors scattered to search for their own means of subsistence. Each for themselves.

Weary, Lobo lies in his den, exhausted, starved. There's an upheaval outside. A blizzard rages across the wild breadth of the Barren Lands for the second day already. Differentiating between day and night is hard. The wind howls and spins in a demon-dance, chasing heavy snow clouds, filling the air with sharp needles. The freeze deepens, it's hard to catch a breath.

It's very calm in the den. Dry moss and grass padding shield against the penetrating wind. Lobo lies twisted up like a bagel, his feet and muzzle together, covered by his warm, furry tail. He catches some sleep, but not for long. The hunger gnaws like hordes of rats were chewing and tearing in his gut. And what's new about that? Day and night, even before the blizzard, he ran around, driven by his wicked hunger. He springs up with a suppressed, lamenting howl. Again, the same agonizing convulsions... The time stretches on without end. When will the storm subside already?

Finally, it begins to quieten and the deafening howling and whistling of the wind dies down bit by bit.

It's night in the Barren Lands. The sky is blue-black, strewn with a million twinkling stars. The frost burns like a hellish fire. The edge of the horizon lies sunken under a deep mantle of snow, reflecting a glare from the twinkling stars.

Lobo comes out of his den. His sides sunken, thin as a rail, and his eyes feverish, shining with an eerie fire. On the edge of a bare boulder with his head raised proudly to the star-studded sky, he has a fit, exulting in a howl.

לאבאָס באַגעגעניש מיט אַ מענטשן

געטריבן פונם נאַגנדיקן הונגער, האָט זיך לאַבא אַרומגעיאָגט איבער די גרעניצלאָזע רחבותן פון די פאַרפּראָרענע באַרען-לענדס. טעג נאָך טעג זיינען פאַרביי, אויסער אַ לעק שניי האָט ער אין זיין פאַרשמאַכטן מויל גאַרנישט ניט געהאַט. אויף ווי זויט דאָס אויג האָט געגרייכט אין אלע ריכטונגען, האָט זיך געשפּרייט אַ טויט-ווייסע וויסטעניש, מיט אַ קנאַקנדיקן פּראָסט אלס צוגאַב. די טעג — אויב מ'קאָן עס אַנרופּן טעג — זיינען זייער קורצע.

די אוראַראַ-באַרעיליס, אָדער ווי ס'איז בעסער באַוווסט אינם פּאַלקס שפּראַך, די נאַרט-ליכט, פילט אויס ביז אַ געוויסן גראַד די פונקציע פון דער זון. אויב עס שפּריצט ניט אזא העלן ליכט ווי די זון, קאָמפּענסירט עס דער-פאַר איז אַנדערע הינזיכטן, מיטן זילבער-מאַטן שיין.

וואָלט לאַבא געהאַט אַ חוש פאַר נאַטור-וונדער, וואָלט ער זיכער ניט פאַרפּעלט צו באַמערקן דאָס גראַנדיעזע נאַטור-שפּיל אויף דער מאַווימ-דיקער באַרען-לענד בינע. אַ גרויסער טייל פונם טונקעלן הימל איז ווי מיט אַ רייד-קאָלירטן פּאַרהאַנג באַצויגן. אַ שפּיל-עוודיקע קאָלירן-סימפּאַניע, ווי פון זונען-שטראַלן אָפּגעשפּיגלט אין אַ וואַסער-פּאַל, אזוי פאַרגייט די זון.

לאַבאָ איז הונגעריק. עס גייט אים ווייניג-וואָס אָן די וואַנדערלעכע נאַטור-שפּיל. ער שטייט אויף אַ הויכן פּעלז, דעם קאָפּ צום אויסגעשטערנטן הימל פאַרריסן און פאַרגייט זיך אין אַן אויסגעצויגן יאַמערלעך וואָיען. אַ לענגערע צייט האָט זיין סאָלאָ אָנגעהאַלטן. דאָס איז גלייכצייטיק געווען אַן אויסגוס פון די שרעקלעכע הונגער-ליידן, ווי אויך אַן אַרויסרוף צו זייניקע, אַ יאַגד-רוף פון אור-אַלטער בלוטדורשטיקייט, געבייטשט דורך הונגער. זיין רוף איז ענדלעך דערהערט געוואָרן. פון דער ווייטער ווייטקייט ביים האַר-

ריוואנטן-ראנד האָט זיך עס געלאָזט הערן, לאנג-אויסגעצויגענע דינע קולות, און ענטפער אויפן רוף פונם לידער . . .

גרוע סילוועטן האָבן זיך שלייכנדיק ווי געשפענסטער פון א ניט-רעאלער וועלט, באוויזן פון פארשיידענע ריכטונגען, שפרייזנדיק גערוישלאָזי דורכן טרוקענעם שניי. די אויגן, צעגליט ווי ברענענדיקע קוילן, בליצן אין דער נאכטיקער טונקלקייט. אָפגעצערט און דאָך פול מיט פולסירנדיקער קראפט, גרייט צו אטאקירן אירגענד וואָס און וועמען, האָבן זיי זייער לידער ארום-גערינגלט.

לאבאָ האָט שטייענדיק אויפן הויכן פעלז געפרוּווט מיט זיין שארפן חוש צו דערשמעקן עפעס, ציענדיק די לופט פון אלע זייטן מיט זיינע פלא-מענדיקע נאָזלעכער, גלייכצייטיק מיט אָנגעשפיצטע אויערן צוהערנדיק זיך. אָבער מער דורך אינסטינקט ווי דורך זיינע חושים, האָט ער זיך פארנומען אין א געוויסער ריכטונג. מיט דער טשאטע אין א לאנגער שורה הינטער זיך. שעהן נאָך שעהן, אָן אַפּרו, האָבן זיי זיך געיאָגט מיט א שפרינגענדיקן גאלאָפּ, מוילן נאָך מוילן שטח זיינען אונטער זיי פארשלונגען געוואָרן. דער אור-אלטער אינסטינקט פון זעלבסט-דערהאלטונג האָט זיי געטריבן פון זייער אלט-געזעסענער בארע-לענד פּעסטונג, זייער לאנג-יאָריקע יאגדטעריטאָריע, צו זוכן חיונה ערגעץ אנדערשוו.

א טאָג-צוויי זיינען פאַרביי. לאבאָ האָלט אָן דעם אימפעט. אויף דעם דריטן טאָג האָט ער זיך אינמיטן גאלאָפּ פלוצלונג אָפגעשטעלט און איז ווי פארגליווערט געוואָרן, אָנשטרענגענדיק אלע זיינע חושים. עפעס האָט ער יאָ אויפגעכאפט, אָבער א גאנץ אומבאקאנטער שפור, עטוואָס אוינס וואָס ער האָט נאָך קיינמאָל פריער ניט געשפירט, און ער בלייבט שטויזן אומאנט-שלאָסן. ער ווייסט ווי אונטערצושידן ריחות פון פארשיידענע חיות. ער מוז עס דאָך וויסן, ווייל אין יעדער באזונדער פאל פאָדערט זיך א גאנץ אנדער סטראטעגיע פון אטאקירן. אָבער . . . וואָס מאכט עס דען אויס ווער ס'איז הינטער דעם אומבאקאנטן ריח !

די לאנדשאפט האָט זיך געענדערט. וועלדלעך האָבן זיך באוויזן דאָ און דאָרט, איינגעהילט אין ווייסע קיטלען. לאבאָ האָט געשפירט דעם אומ-באקאנטן ריח אלץ שארפער און שארפער. קירצלעך האָט ער אויך דערשמעקט א שפייז-ריח. זיין ליידיקער מאַגן האָט אָנגעהויבן יסורימיק צו קרעמפן און ס'האָט אים געיאָגט מיט מער האסט. פלוצלונג האָט זיך לאבאָ ווידער אָפגע-שטעלט און האָט פאַר א וויילע אפילו זיין הונגער פארגעסן.

אין א וועלדל ווייטער האָט זיין שארף אויג עפעס דערזען. עפעס האָט געלויכטן מיט אן אומבאקאנטער שייז. אין דעם שייז איז געשטאנען אן אומבאקאנט באשעפעניש אויף צוויי פיס, אָט גלייך, אָט איינגעבויגן. און מערקווירדיק, ניט וויסנדיק וואָס פאַר א מין באשעפעניש דאָס איז, האָט ער דאָך דערפילט א גוואלדיק אָפשיי פאַר דעם. ווען ניט דער נאָגנדיקער הונגער, וואָלט ער עס גערן אויסגעמירן. דער ווינט האָט געצויגן אין זיין ריכטונג און א שארפער שפייז ריח האָט דערגרייכט זיין נאָז, פאראורזאכנדיק שארפע הונגער-אנגסטן.

שלייכנדיק האָט ער זיך דערנענטערט צום וועלדל, האָט זיך אויס-געצויגן אויפן שניי און איז ווי פארגליווערט געוואָרן אין באַבאכטונג. אויסער דעם צוויי-פיסיקן, זיינען אויך געווען אייניקע פיר-פיסיקע, שטארק ענלעך אויף זיין מין. אָבער פאַרט אנדערש, מיט אן אנדער גערוד, מיט אן אנדער לשון ווי זיינער. ער האָט צוגעזען ווי דער צוויי-פיסיקער האָט צע-

טיילט שפייו צווישן די פירפיסיקע, וועלכע האָבן פריילעך געקוויטשעט דערר ביי און האָבן עם אוינגבליקלעך איינגעשלונגען. לאבאָם מויל האָט שטארק געוואסערט צוקוקנדיק עם. מיט גרויס אָנשטרענגונג האָט ער זיך איינגע- האלטן פון אוועקרויבן די שפייו פון די פירפיסיקע. שפעטער האָט דער צווייפיסיקער צוזאמענגענומען די פירפיסיקע און האָט זיך געלאָזט איין וועג מיט זיי.

לאבאָ מיט זיין טשאטשע האָבן זיך ארויפגעוואָרפן אויפן באפרייטן פלאץ, מיינענדיק צו געפינען עפעס עם, אָבער אין אז אוינגבליק איז ער אָפגעשפרונגען מיט א יאָמערלעך וואַיען. ער האָט ארויפגעטראָטן אויף דאָס גליענדיקע פייער און ס'האָט אים א שאַרפן ברי געטאָן אין די פיס. אויך אנדערע פון זיין טשאטשע האָבן געכאפט דעם זעלבן פסק און אלע האָבן זיך מיט א יאָמערלעך וואַיען צורוקגעצויגן, לעקנדיק זייערע פארווונדעטע פיס. דער צווייפיסיקער האָט איבערגעלאָזן א פייער. צום עם האָבן זיי גאַרנישט ניט געפונען, אָבער דער שאַרפער הונגער, געדאָפלט מיט דער גרויסער נייגערדיקייט, האָבן געטריבן לאבאָ מיט זיין טשאטשע נאָכצופאָלגן דעם צווייפיסיקן, אָפגע- זען פון די אומבאקאנטע געפארן. א גאנצן טאָג ביז שפעט אין דער נאכט, האָבן זיי אים נאָכגעפאָלגט פון דער ווייטנס, ביז יענער האָט זיך ווידער אָפגעשטעלט.

טרעידער ער, א פאנגער פון חיות, האָט נאָך א לאנגן, שווערן טאָג באשלאָסן צו מאכן א קעמפ איבער נאכט. ער האָט זיינע הינט אָנגעבונדן ביי א וועלדל, צוזאמענגעשעלעפט טרוקענע צווייגן און האָט צעלייגט א פייער. ער האָט צעשמאָלצן שניי זיין אויפגעקאכט פאר זיך א טעפל קאָפע, מיט א שטיקל געטריקנטע פלייש פאר זיך צו עם. פאר זיינע הינט האָט ער אָנגע- ווארעמט פארפרויענע פיש, יעדער איינעם א צווייטן פונטיק פישל. די כלבים האָבן עם כמעט ניט געקייטערהייט איינגעשלונגען.

לאבאָ איז צוגעקראָכן נאָענט צום קעמפ און האָט געהאלטן א שאַרף אויג אויף אלץ וואָס דארטן קומט פאַר. ער האָט באמערקט ווי איין הונט האָט זיך באפרייט פון זיין קייט און איז אוועק טיפער אין וועלדל אריין. ניט פארלירנדיק קיין צייט האָט זיך לאבאָ געלאָזט שלייכנדיק נאָך אים. מיט איין שפרונג איז ער געווען אויף זיין נאָענטן קרוב, א קנאק מיט שטאַלענע ציין און דער הונט איז געבליבן ליגן מיט א געבראָכענעם געניק אָן א פיפס ארויסצולאָזן. ער האָט עם ווייטער אין וועלדל פארשעלעפט און אין א קורצער וויילע איז פונם כלב קיין זכר ניט פארבליבן. דאָס האָט גראָד דעם הונגער מער צערייצט ביי דער טשאטשע. די אויגן האָבן זיך ביי זיי ווילד צעפלאַקערט באלעקנדיק די פארבלוטטיקטע מיילעך, זיינען זיי שוין גרויט געווען צו באפאלן ערן מיט זיינע הינט. אָבער לאבאָן האָט דער אינסטינקט געוואָרנט.

— היט זיך פארן צווייפיסיקן! זיי פאַרויכטיק! . . .
דער ריח פון פרעגלענדיקן בעיקאָן, וואָס טרעידערעד האָט פאר זיך געגרייט, מיט דאָס געטריקנטע פלייש, האָט אזוי פארשאַרפט זייערע הונגער- אַנסטן, אז ניט אכטנדיק אויף לאבאָס וואַרונג, האָט זיך די טשאטשע מיט ווילדע געברילן א וואַרף געטאָן אויף די הינט.

א כאָס האָט מיטאמאָל אויסגעבראָכן. א געראנגל, א כאַרכלען, א ברומען, בלאַנקענדיקע ווייסע ציין האָבן געקנאקט ווי שטאַלענע טרעפס, אויפגעטרענטע פעלן, אויפגערויסענע העלזער, צעביסענע פיס, זודיקהייסע בלוט פארבט דעם שניי. די צאנקענדיקע פלאמען פון טרעידערעדס קעמפ-פייער שפריצן מיט פונקען, וואַרפנדיק א טונקל-רויטן, מיט שאָטנס געמישטן אָפ-

שיין, אויף דעם גיהנומדיק בילד. אין מיטן פון אָט דעם כאַאָס, האָט עס א בליץ און דונער געטאָן. קרר-ראד ! . .

די שווארצע נאכט מיטן געהיימיספולן וואלד איז אויפגעטרייסלט געוואָרן, און אידער דער עכאָ האָט באוויזן אַפצוהילכן, האָט עס אַפגעדונערט עטלעכע מאָל נאַכאנאנד . . . לאבאָ האָט פּלוצלונג דערפילט א גוואלדיקן שטויס, אן אומדערטרעגלעכן ברען אין זיין שולטער, וואָס האָט אים מיט שטארקן האסט צו דער ערד געוואָרפן, אַפּשליידערנדיק אים אין וועלדל אָן א זייט פונם כאלויכטענעם שטח און א פינצטערער תהום האָט אים פאר-שלונגען.

א צייט שפעטער איז לאבאָ עטוואָס צו זיך געקומען, אויפגעפנט זיינע פארנעפלטע, פיבערדיקע אויגן, און האָט געזוכט קלאָר צו מאכן פאר זיך. דעם באדייט פון דער געשעעניש. אמת איז אן דונערן און בליצן האָבן שטענדיק אָנגעיאָגט אויף אים א שרעק, ווי אויך אויף אנדערע חיות, אָבער קיינמאָל פריער האָט עס אים ניט געטראָפן אזוי ווי איצט. ווען זיינע פאר-נעפלטע אויגן האָבן זיך עטוואָס אויסגעלייטערט, איז אים די רעטעניש אויפגעקלערט געוואָרן.

דער צוויי-פּיסיקער איז געשטאנען ביי א דיקן צוים, ניט ווייט פון פייער, האָט געהאלטן א לאַנגן, גלאַנציקן שטעקן וואָס האָט געדונערט און געשפיגן מיט פייער. און ווונדער איבער ווונדער ! ער האָט געזען ווי איינער פון זיין טשאטע, וואָס האָט זיך גאנץ ווייט אוועק פונם צוויי-פּיסיקן גע-ראנגלט מיט א פיר-פּיסיקן, איז געטראָפן געוואָרן פון א דונער, אין מיט א שוידערלעכן קוויטש אויפגעשפרונגען און איז אויפן שניי צוריקגעפאלן ניט רירנדיק זיך מער פון אַרט. ער האָט אויך באמערקט, אז אלע אנדערע פון זיין טשאטע זיינען געלעגן צעוואָרפן אזוי ווי פארגליווערטע אינם שוואכן פייער-שיין. דאָ איז אים קלאָר געוואָרן, אז דער צוויי-פּיסיקער מיטן דונער-דיקן שטעקן איז א געפערלעכע זאך און ער מוז זיך היטן פאר דעם. איז ער געלעגן אין ציטערניש, א פארטייעטער, קוים דעם אַטעם געצויגן. פון גרויס שרעק איז ער ווידער פארזונגען געוואָרן אין א פינצטערן תהום . . .

טרעידער-עד האָט באטראכט דעם חורבן וואָס די וועלף האָבן אָנגע-מאכט ביי אים אין קעמפ. זיינע לעבן-געבליבינע הינט האָבן זיך ארומגעקליבן ארום אים מיט יאָמערלעכע קוויטשערייען. צעמזיקטע, פארבלוטקטע, האָבן זיי געלעקט זייערע ווונדן. ער האָט באמערקט, אז איין הונט פעלט אים. אויף זיין רופן האָט ער קיין ענטפער ניט באקומען. א צווייטער כלב איז געלעגן מיט אן אויפגעטרענטן האלדן, האָט זיך אפילו אויפהויבן ניט געקאָנט. האָט אים טרעידער-עד באפרייט פון זיינע יסורים מיט א קויל אין קאָפ. די פארבליבענע האָט ער ווי ניט איז צורעכט געמאכט, האָט צעלייגט א שטארקן פייער און האָט די כלבים פונם פייער ניט אַפּגעלאָזט, אויס זיכערקייט.

ווען לאבאָ איז ווידער צו זיך געקומען און האָט פון זיין באהעלטעניש ארויסגעקוקט, איז שוין ניט געווען מער דער צוויי-פּיסיקער מיט זיין דונער-שטעקן, אויך ניט קיין פיר-פּיסיקע און קיין פלאמענדיקער שיין. ס'איז געווען שטיל ווי אין א קבר, נאָר די שטערן האָבן זיך איבערגעוונקען הויך איבערן וואלד. זיין ווונד האָט געברענט. זיין גאנצער קערפער איז געווען ווי מיט בליי אָנגעפילט, זיין צונג איז אזוי פארטריקנט געווען, אז ער האָט זיין ווונד ניט געקאָנט א לעק טאָן. ער האָט דורשטיק געשלונגען דעם שניי. דאָס האָט זיין פיבער עטוואָס געמינערט. ווען ער האָט פרובירט אויפהויבן זיך, האָט

א שניידנדיקער ווייטיק דורכגענומען זיין גאנצן קערפער און ער איז געבליבן
ליגן, ניט קאנענדיק זיך רירן פון ארט.

“Lobo’s Encounter with a Human”

Spurred by his gnawing hunger, Lobo chased across the endless space of the frozen Barren Lands. Day after day passed, nothing entered his languishing mouth other than a lick of snow. No matter how far his eyes searched in all directions, a dead-white waste spread out, adorned by a cracking frost. The days—if they can be called days—were very short.

The aurora borealis, or as it is better known in everyday speech, the Northern Lights, fulfilled the role of the sun to some degree. Though it didn’t shine as bright a light as the sun, it compensated in other respects, with its dull silvery glow. If Lobo had a sense of natural wonder, he certainly would not have overlooked this grandiose natural performance on the dreadful Barren Lands stage. It is like a richly coloured curtain covering a large part of the dark sky. A playful symphony of colours, like sun beams playing in a waterfall, as the sun sets.

Lobo is hungry. He couldn’t care less about the wondrous natural performance. He stands on a high boulder, his head reaching to the star covered sky and is convulsed by a drawn out, lamenting howl. He maintained it alone for a long time. It was simultaneously an outpouring of the terrible hunger pains and also a call to his own kind, a hunting call of ancient ferocity, amplified by hunger. His call was finally heard. From the far distance, by the edge of the horizon could be heard thin voices stretched long. An answer to the call of the leader.

Grey silhouettes slunk like specters from an unreal world, appearing from different directions pacing noiselessly through the dry snow. Their eyes, red-hot like burning coals, flashing in the darkness of the night. Emaciated and therefore full of pulsing energy, ready to attack anything no matter what or who, they circled around their leader.

Lobo stood on the high boulder attempting to smell something with his sharp sense, inhaling the air from all sides with his flared nostrils, at the same time listening with perked ears. But more through instinct than through his senses, he turned in a certain direction, with the pack in a long line behind him. Hour after hour, without a rest, they pressed on with a leaping gallop, mile after mile were consumed underneath them. The ancient instinct self-preservation compelled them from their

long-standing Barren Lands fortress, their hunting territory of many years, to look for sustenance somewhere different.

One day passed, and then another. Lobo maintained the momentum. On the third day, he suddenly stopped mid-gallop as if frozen, straining all his senses. He did catch something, but a completely unfamiliar trail, something such that he had never sensed before, and he remained standing undecided. He knew how to differentiate the smells of different animals, he really needed to know this, because every different case requires a completely different strategy of attack. But then... what does it amount to who is behind the unknown smell?

That landscape ended. Stands of trees appeared here and there, enveloped in white like *kitils*, religious robes. Lobo smelled the unfamiliar sent more sharply. Soon after, he also smelled a food-scent. His empty belly began to cramp agonizingly, and it drove him even faster. Suddenly, Lobo stopped again and for a while even forgot his hunger.

His sharp eyes saw something in the trees up ahead. Something shone with an unfamiliar light. In the light stood an unfamiliar creature on two feet, now straight, now bent. And remarkably, not knowing what sort of a creature it was, he felt a strong awe of it. The gnawing hunger was constant, eagerly tiring him. The wind blew in his direction and a strong smell of food reached his nose, causing sharp hunger pains. He slunk closer to the stand of trees, stretched out on the snow, and it was as if he became frozen in observation. Other than the two-footed, there were also four-footed, very similar to his own type. But they travelled differently, with a different scent, with a language different from his. He witnessed as the two-footed divided food between the four-footed, who happily yapped at that and swallowed it in the blink of an eye. Lobo's mouth began to water watching this. With great effort he stopped himself from stealing the food from the four-footed. Later, the two-footed gathered the four-footed and they went on their way.

Lobo with his pack ran up to the abandoned place, intending to find something to eat, but in the blink of an eye he jumped back with a howling cry. He had stepped in glowing embers, and it gave him a sharp burn on his feet. And others from his pack had the same fate, and with a howling cry they all retreated, licking their wounded feet. The two-footed had left a fire behind. They didn't find anything to eat, but the sharp hunger, added to by curiosity, drove Lobo with his pack to follow the two-footed, to see the unfamiliar dangers. A whole day, until late at night, they followed from a distance, until he had stopped again.

Trader Ed, a trapper of animals, had, after a long hard day, decided to make camp before night. He tied his dogs at a grove, gathered fallen branches and laid a fire. He

melted snow and boiled a pot of coffee for himself, with a little dried meat to eat. For his dogs, he warmed up frozen fish, each one got a two or three pounder. The hounds almost gulped them down without chewing.

Lobo crawled close to the camp and kept a sharp eye on everything that happened. He noticed how one dog escaped his leash and went deeper into the stand of trees. Without losing any time, Lobo went slinking after him. With a single leap he was on his close cousin, a crack with teeth of steel and the dog was left lying with a broken neck and without making a peep. Lobo dragged it deeper into the trees and in a short time no sign remained of the hound. That only provoked the pack's hunger to a higher degree. Their eyes burnt wildly while licking their bloodied mouths, they were ready to attack Ed and his dogs. But instinct warned Lobo: "Watch out for the two-foot! Be careful!"

The smell of frying bacon, which Trader Ed was preparing for himself, with the dried meat, sharpened their hunger pains so much, that ignoring Lobo's warning, the pack suddenly jumped on the dogs with wild roars.

Chaos broke out instantly. A struggle, a rattle, a roar, gleaming white teeth snapped like steel traps, hides were ripped open, throats torn, legs bitten, steaming blood painted the snow. The flickering flames from Trader Ed's campfire dotted with sparks, throwing a dark red glare mixed with shadows on the hellish picture. Unexpectedly, in the middle of this chaos, there was lightning and thunder. K-R-R-A-K! The dark night and the secretive stand of trees were shocked, and before the echo seemed to reverberate, it thundered a number of times, one after the other. Lobo suddenly felt a terrible thrust, an unbearable burn in his shoulder, which threw him to the ground unbelievably fast, flung him through the trees outside the illuminated area and a dark void swallowed him.

A while later, Lobo came around somewhat, opened his hazy, feverish eyes, and tried to figure out the significance of the event. The truth was that thunder and lightning always instilled fear in him, as with the other animals, but never before had he encountered it like now. When his fevered eyes had somewhat cleared, the riddle became clear to him.

The two-footed was standing by a thick enclosure, not far from the fire, holding a long, shiny stick which thundered and spat fire. And wonder of wonders! He saw how a member of his pack, who was quite far from the two-footed, wrestling with a four-footed, met with thunder, with a horrible howl sprang away and fell down on the snow never moving from the spot again. He also noticed that all the others in his pack were lying scattered as though frozen in the weak glow of the fire. So it became clear to him that the two-footed with the thunderous stick was a dangerous

thing and he must hide from it. He lay shaking, dying, barely drawing a breath. From extreme fear he once again sank into a dark abyss...

Trader Ed considered the destruction the wolves had caused in his camp. His surviving dogs gathered around him with heart-rending howls. Battered, bloody, they licked their wounds. He noticed that he was missing one dog. He received no response to his call. A second hound lay with a torn throat, he couldn't even lift himself up. Trader Ed freed him from his agony with a bullet in the head. He did what he could to heal the remaining dogs, he laid a strong fire and the hounds didn't leave the fire light, for security.

When Lobo came to himself again and looked around from his hiding place, the two-footed was no longer there with his thunder-stick, and also no four-footeds and no fiery light. It was silent as the grave, the stars winked high above the forest. His wounds stung. His entire body felt like it was made of lead, his tongue was so dry, he couldn't give his wounds even a single lick. He greedily swallowed the snow. That reduced his fever somewhat. When he attempted to lift himself, a sharp pain went through his entire body and he remained lying, unable to move from the spot.

1

"Di premirte inem 'Tsukunft' konkors," *Fraye arbayter shtime*, March 2, 1945.

2

For more on Elhonen Hanson's biography, see Elhonen Hanson Autobiography, 1942, RG 102, #65, American-Jewish Autobiographies, YIVO Archives, New York. See also, Vardit Lightstone, "Performing Migrant Identity: Canadian Yiddish Personal Narratives" (PhD diss., University of Toronto and Hebrew University of Jerusalem, 2022), 254.

3

David S. Koffman, *The Jews' Indian: Colonialism, Pluralism, and Belonging in America* (New Brunswick, NJ: Rutgers University Press, 2019), 94.

4

For a discussion of ways Jews from this period, including Hanson, express their participation in Canadian culture and challenge it, see Lightstone, "Performing Migrant Identity," 195-242.

5

In the book, his name is written "לֹבּוֹ," which would be more correctly transliterated as "Labo." This word is so close to the Spanish "Lobo" meaning wolf, that it is hard to avoid the conclusion that this was Hanson's intention. Whether the mistake is Hanson's or the book's editor or typesetter, I have not been able to discern at this point. Elhonen Hanson, *Treyder Ed un undere dertseylungen fun kanades vaytn tsofn un fun der alter heym* (Winnipeg: Dos Yidishe Vort, 1957), 39.

6

Earl J. Wilcox and Elizabeth H. Wilcox, "Introduction," in *The Call of the Wild: Complete Text with Introduction, Historical Contexts, Critical Essays*, eds. Earl J. Wilcox and Elizabeth H. Wilcox (New York: Houghton Mifflin Company, 2004), 4.

7

Jack London, *Di shtime fun blut: The call of the wild*, trans. Moissaye J. Olgin (New York: Nay-tsayt, 1919), <http://archive.org/details/nybc208148>.